

Третя Всеукраїнська конференція по педосвіті.

На початку жовтня (від 1-го до 7-го) ц. р. в Харкові відбулася третя Всеукраїнська конференція по педосвіті. Конференція викликала до себе велике зацікавлення, а з різних кінців України з'їхалось понад 150 представників педкурсів та інститутів народньої освіти. Від Наркомосвіти РРФСР прибуло кілька відомих московських педагогічних діячів: тт. Менжинська, Калашніков, Пістрак. Покірно й рівно пройшов пленум конференції, на якому було зроблено низку інформаційних або загально-орієнтовочних докладів, а саме: «Стан педосвіти на Україні» (т. Шатунов), «Стан педосвіти в РРФСР» (т. Калашніков), «Реформа педосвіти та її реалізація» (т. Ряппо), «Педосвіта на Заході» (т. Готалов-Готліб), «Проблеми наукової педагогіки» (т. Соколянський), «Організація, техніка та учот роботи в педаг. ВУЗ'ах» (т. Столярів), «Роля студорганізацій в житті школи» (т. Самулевич), «Громадсько-педагогічна роля педаг. ВУЗ'ів» (т. Барнеко).

Інтенсивно й моментами навіть бурхливо розгорнулася праця по секціях, які займалися переглядом планів та організації праці на педкурсах, факсоцвихові та факпрофосвіті. Наслідки роботи цих секцій досить різноманітні.

Секція педкурсів не внесла яких-небудь радикальних змін в навчальний план, ухвалений на II конференції по педосвіті (1923). Було лише, згідно з постановами різних губерніяльних конференцій по педосвіті, внесено коректи, доцільність яких випливає з практики попереднього навчального року. Разом з тим було визнано за необхідне продовжувати на місцях перегляд навчального плану та підготування матеріалу до перебудування плану за принципом комплексності. Було поставлено та розв'язано низку ділових питань по всіх важливіших моментах праці на педкурсах.

Секція факсоцвиху розробила нового навчального плану. Його визначні особливості такі: касується дотеперішній розподіл на два типи: А (без розподілу на спеціальності) та Б (з розподілом на спеціальності) і єдиний віднині тип факсоцвиху має готувати соцвихника — широкого енциклопедиста; значно збільшується загально-освітня частина навчального плану, особливо природничі дисципліни; час навчання на факультеті збільшується з 9-10 триместрів до 12.

Секція факпрофосвіти також всю енергію поклала на вироблення нового навчального плану. Кількість тих циклів, що досі існували на факультеті, значно зменшується. Намічено всього три цикли: 1) математично-технічний; 2) біолого-технічний; 3) соціально-економічний. Час навчання — також 12 триместрів.

Коли від цих цілком зовнішніх контурів головних наслідків у праці конференції перейти до тих ідеологічно-організаційних моментів, що їм перейнято було і настроїв конференції, і її постанови, то можна сміливо сказати, що конференція розгорнулася під гаслом виконання одного з ленінських заповітів:

«Ми повинні виховати нову армію педагогічного персоналу, що буде зв'язаний з партією, з її думками, зможе притягти до себе робітничче-селянські маси, прийняти їх духом комунізму». Ідучи по лінії реалізації цього заповіту, конференція з різних боків підходила до питання «Який мусить бути червоний педагог та які мають бути шляхи його підготовки» і в своїх постановках накреслила основні лінії в проблемі. Серед цих ідеологічно-організаційних моментів треба висунути на перше місце такі:

1) *Педагогічну освіту треба будувати на солідній виробничій базі.* Педагог не є освічена людина взагалі, як мислилось у старій школі. Праця педагога має певну професійну установку, з якою неодмінно треба рахуватися вже підчас підготовки майбутнього педагога. Але професійну установку дається в самому виробничому процесі. Тому треба підготовку робітника освіти вести на базі й в обстановці відповідного виробництва, се-то в педагогічній праці з дітьми та підлітками. Педагогічний ВУЗ мусить обрости дитячими установами, скласти з ними той міцний комбінат, в якому педагогічна теорія та практика щільно й органічно зв'яжуться одно з одним.

Але самої цієї педагогічно-виробничої бази для майбутнього педагога замало. Її треба доповнити іншою виробничою базою — господарською. Для факультетів профосвіти це більше ніж ясно. Їхнє завдання — підготувати ті педагогічні сили, що мають виховувати продуцентів та організаторів матеріальних та духовних вартостей в різних галузях кваліфікованої праці. Тому підготовку та життя студентів факрофосвіти природньо мусить бути зв'язано з виробництвом, з життям та побутом робітничої класи, як продуцентом вартостей. Але й для майбутніх робітників соцвиху це потрібно не менше, бо тепер немає вже роботи з дітьми, не скерованої на вивчення трудової діяльності людства. І соцвихник мусить добре орієнтуватися в різних галузях сучасного виробництва.

Все це ставить перед нашими педагогічними ВУЗами завдання відшукати найкращі зв'язки з виробництвом, а перед нашими госпорганамі — неодмінно це чергове завдання виконати.

2) *Дитячий колектив, праця в ньому, вивчення його повинно лягти в основу праці майбутніх соцвихників.* Мета соціального виховання в радянській системі освіти — підготовка нових кадрів борців за диктатуру пролетаріату, за комунізм. Тому система соцвиху має на увазі не стільки «гармонійно розвинену особу», яка зробилася фетишем буржуазно-ідеалістичних педагогів, скільки певні норми поведження робітничче-селянського колективу, зумовлені сучасною класовою боротьбою. Ця організація дитячого життя в колективі найкраще досягається в дитячому комуністичному рухові, який є ідеальною формою, основним фактором і змістом соцвиху. Тому всебічне вивчення дитячого комуністичного руху мусить пронизати всю підготовку майбутнього соцвихника.

3) *Підготовка червоного педагога мусить проходити під знаком будування нової педагогіки.* Стара, традиційна, так-би мовити, педагогіка з її метафізичною, ідеалістичною та індивідуалістичними основами давно вже збанкрутувала. В полум'я соціальної революції від неї залишились мізерні останки. І годі думати, що їх можна побризкати цілющим духом пролетарської культури й покласти в основу педагогічної праці. В пролетарській школі треба будувати нову, справді наукову педагогіку, перейняту матеріалістичним духом. І в основу цієї нової педагогіки мусить лягти не тільки рефлексологія, яка йде на зміну традиційній психології, але й велика наука лєнінізму. Ідучи по лініях цієї великої науки, компартія, комсомол, нарешті комдитрух у багатьох

точках виявили низку надзвичайно цікавих заходів у вихованні мас, колективу. Всі ці моменти треба вивчити, продумати, використати при будівництві педагогіки колективу.

4) *Червоний педагог* — неодмінно й громадський діяч, тому підготовка його мусить бути зв'язана з прищепленням відповідних звичок. Учитель традиційної школи одгороджувався від околиць життя, залазив у футляр служби та спеціальности. Новий педагог — плоть від плоті й кров від крові працюючих, мусить бути зв'язаний тисячами ниток з околиць життям. Для цього мало здобути певні знання й орієнтуватися в своїй професії. Треба добре вивчити край, виробництво певного району, пірнути в робітничо-селянські організації і невтомно працювати над піднесенням культурного рівня та поширенням світогляду трудових мас для прилучення їх до великих ідей комунізму. Тому для пед. ВУЗ'ів обов'язкова громадсько-освітня праця серед міського населення. ІНО та педкурси повинні стати міцними форпостами нашого третього фронту.

Все наведене надає 3-ій конференції по недосвіті значіння не тільки ділової наради для розв'язання чергових справ в житті наших пед. ВУЗ'ів, але й моменту широкого накреслення і найближчих і дальших перспектив в тій справі, що обходить широкі робітничо-селянські маси — в справі підготовки нового червоного педагога.

Коллективна думка створить колективну педагогіку.